

Kancelária
Súdnej rady Slovenskej republiky
Bratislava

N Á V R H

Členiek a členov súdnej rady

1. JUDr. Katarína Javorčíková
2. JUDr. Eva Mišíková
3. JUDr. Alena Svetlovská
4. JUDr. Juraj Kliment
5. JUDr. Andrej Majerník
6. JUDr. Lajos Mészáros

Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky Hlavné námestie 8, 814 22 Bratislava -1-	
26 -05- 2020 SR 785/2020	
Číslo spisu:	Číslo záznamu:
Prílohy:	Vybavuje:

na odvolanie predsedníčky Súdnej rady Slovenskej republiky Lenky Praženkovej z funkcie podľa § 4 ods. 3 písm. a) a c) zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Prílohy

Bez príloh

Podľa § 4b ods. 3 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len: „zákon o súdnej rade“) návrh na odvolanie predsedu súdnej rady môžu podať najmenej piati členovia súdnej rady. Súdna rada môže predsedu súdnej rady odvolať, ak a) jeho zotrvaním vo funkcii môže byť vážne ohrozená dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrá povesť súdnictva, c) opakovane porušuje svoje povinnosti.

Podľa názoru navrhovateľov predsedníčka súdnej rady Lenka Praženková (ďalej len: „predsedníčka súdnej rady“) naplnila oba citované dôvody na jej odvolanie.

I. Prvý dôvod na odvolanie – predsedníčka súdnej rady opakovane porušovala a porušuje svoje povinnosti

1. Predsedníčka súdnej rady pôsobí v súdnej rade od 11. júla 2017. Od jej zvolenia do podania tohto návrhu uplynuli takmer tri roky.

2. Jej povinnosti sú upravené v zákona o súdnej rade ako aj vo vykonávacích predpisoch, z ktorých jednoznačne vyplýva, že predsedníčka súdnej rady je rozhodujúcim činiteľom pri výkone všetkých čiastkových právomocí súdnej rady.¹ Osobitne to podčiarkuje skutočnosť, že predsedníčka súdnej rady je jediným členom súdnej rady, ktorá pôsobí v nej na báze povolania; ostatní členovia a ostatné členky súdnej rady vykonávajú svoje funkcie ako neplatené a dobrovoľné pozície. Tomu zodpovedá jej rozhodujúca úloha pri určovaní predmetu rokovania súdnej rady.²

Výkon čiastkových právomocí predsedníčky súdnej rady musí garantovať základné právo na dobrú správu verejných vecí, ktoré je súčasťou princípů právneho štátu.

Garanciami tohto základného práva sú najmä: Neustrannosť, spravodlivosť, primeraná lehota na vybavovania záležitostí patriacich do kompetencie súdnej rady, povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia.

Tieto garancie neboli, ako to vyplynie z ďalšieho textu tohto návrhu, v činnosti súdnej rady za predsedníctva Lenky Praženkovej rešpektované a vo viacerých prípadoch tvrdíme, že došlo k porušeniu alebo obídniu.

Konkrétne:

3. Podľa § 3a písmena c) zákona o súdnej rade súdna rada prijíma **opatrenia na posilňovanie dôvery verejnosti v súdnictvo**.

¹ Podľa čl. 9 ods. 3 štatútu za súdnu radu koná, v rozsahu ustanovenom Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, zákonmi, štatútom, rokovacím poriadkom a uznesením súdnej rady, predseda súdnej rady alebo podpredseda súdnej rady; v prípade neobsadenia žiadnej tejto funkcie, vekovo najstarší člen súdnej rady.

² Podľa čl. 2 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len: „rokovací poriadok“) zasadnutie súdnej rady zvoláva podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace, predseda súdnej rady[2]. Určí miesto, deň a hodinu jeho konania a navrhne program zasadnutia súdnej rady.

Podľa prieskumu verejnej mienky vzrástla dôvera verejnosti k slovenským súdom, v porovnaní s rokom 2015, až o 11 percent. Zároveň o 14 percent klesol počet ľudí, ktorí súdom nedôverujú. Vyplývalo to z prieskumu, ktorý pre Súdnu radu Slovenskej republiky a organizáciu VIA IURIS zrealizovala v septembri 2016 agentúra TNS na vzorke 1014 respondentov. Aj napriek tomuto nárastu dôvery v súdnictvo, až 60 percent občanov slovenským súdom stále nedôveruje.

Od nástupu predsedníčky súdnej rady do funkcie však dôvera k súdnictvu klesala naďalej a dostala sa, podľa poslednej správy Európskej komisie na úroveň, ktorá slovenskú justíciu radí na posledné miesto. Najhrozivejším údajom z tejto správy je, že súdom na Slovensku úplne veria len 4% ľudí, a iba 23% respondentov skôr veria, než neveria súdom.

Z poslednej správy o výkone pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky podľa § 3a a 3b zákona o súdnej rade v roku 2019 však nevyplývajú také opatrenia, ktoré by materiálne posilňovali dôveru verejnosti v súdnictvo.

Hodnotiace komisie pracujú formálne a z výsledkov ich činnosti nevyplýva žiadne opatrenie na zlepšenie situácie v dôveryhodnosti súdnictva.

Majetkové priznania sú vyhodnocované formálne a neprinášajú žiadne výsledky napriek tomu, že po začatí trestného stíhania (bývalých) sudkýň a sudcov vyplynuli veľké nezrovnalosti v majetkových pomeroch týchto osôb. Objavili sa tvrdenia o vysokých úplatkoch, o životnom štýle niektorých sudcov, avšak predsedníčka súdnej rady nevyvodila z toho náležité dôsledky.

Ani po viacerých rokoch nie sú prijaté účinné **Interpretačné pravidlá Zásad sudcovej etiky**. Táto citlivá agenda je sabotovaná nielen predsedníčkou súdnej rady, ale aj niektorými sudcovskými radami a ZSS.

Schválenie komisie vo veci týkajúcej sa sudcov, u ktorých boli vykonané zaistovacie úkony, najprv **podlomilo dôveru verejnosti v súdnu moc**, pretože jej členkou sa stala aj predsedníčka súdnej rady, a až po zistení, že bola na zabíjačkovej hostine usporiadanej známou advokátskou kanceláriou sa účasti vzdala. Po následnej rekonštrukcii tejto komisie možno hovoriť o tom, že by mohla prispieť svojimi výsledkami k zvýšeniu dôvery v súdnictvo.

Zmena databázy kandidátov na členov výberových komisií na výber sudcov a predsedov súdov za Súdnu radu Slovenskej republiky je tiež formálnym uznesením. Výberové komisie pre bratislavský súdny obvod mali k dispozícii 166 mien, avšak predsedníčka vždy pracovala len s veľmi úzkym okruhom ľudí, medzi ktorými vynikali sudcovia Ľuboš Sádovský a Roman Bolebruch. Podľa predsedníčky súdnej rady „Pravda je, že niektorí sa opakujú, ale zákon s tým počítá,“ konštatovala na zasadnutí rady. Navrhovatelia pripúšťajú opakovanie niektorých mien, lenže v prípade troch výberových konaní, ktoré sa konali za posledné tri roky v bratislavskom krajskom súdnom obvode nešlo o opakovanie, ale o to, že sa databáza zúžila na necelú desiatku ľudí, ktorá permanentne a takmer kabinetne rozhodovala vo výberových konaniach.

To platí aj pre iné krajské súdne obvody.

Navrhovatelia také dlhodobé zúženie okruhu osôb zodpovedných za výberové konania považujú za hrubé porušenie povinností predsedníčky súdnej rady, ku ktorému došlo vedome a cielene. Pri takomto obsadení výberových komisií je vylúčené, aby verejnosť bola

presvedčená, že ide o ľudí, ktorí budú posudzovať uchádzačov a kandidátov výlučne podľa objektívnych kritérií.

Správy o výkone pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky podľa § 3a a 3b zákona o súdnej rade v rokoch 2018 a 2017 sú v časti **opatrenia na posilňovanie dôvery verejnosti v súdnictvo** ešte formálnejšie (za rok 2018 sú to štyri body a rok 2017 je to iba jedno opatrenie, prijatie zákona č. 152/2017 Z. z., ktorý sa stal právnym základom pre hodnotiace komisie.). Prijatie naposledy citovaného zákona však nie je opatrením súdnej rady na posilnenie dôvery, takže za roky 2018 až dodnes predsedníčka súdnej rady zanedbávala túto oblasť kompetencie súdnej rady, čo ho najvýraznejším dôkazom je, že stále nemáme prijaté **Interpretačné pravidlá Zásad sudcovskej etiky**.

4. Podľa § 3b písmená a/ a c/ zákona o súdnej rade súdna rada presadzuje opatrenia zamerané na trvalé spĺňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že sudca bude svoju funkciu vykonávať riadne (ďalej len „predpoklady sudcovskej spôsobilosti“), c) vyhodnocuje informácie o konaní sudcu, ktoré je nezlučiteľné s predpokladmi sudcovskej spôsobilosti získané od súdov, iných orgánov verejnej moci alebo zistené z vlastnej činnosti.

Predsedníčka súdnej rady túto kompetenciu vykonávala tak, že došlo k zbytočným priesťahom, napriek tomu, že mala a má k dispozícii všetky právne prostriedky na získanie potrebných informácií.³

Za najzávažnejšie porušenie jej povinnosti treba považovať odkladanie návrhov na disciplinárne konania a neprijatie účinných opatrení na jej úrovni pri skúmaní, preverovaní a vyhodnocovaní množstva informácií kriminálneho charakteru. Túto jej operatívnu aktivitu nemohla nahradiť špeciálna komisia, resp. mohla ju iba dopĺňať.

5. Personálne záležitosti

JUDr. Monika Jankovská:

Navrhnutie Moniky Jankovskej za kandidátku na sudkyňu ústavného súdu predsedníčka súdnej rady odôvodnila tak, že, po prvé nevedela, že táto osoba je závadná a, po druhé, že spĺňala zákonné kritériá na uchádzanie sa o takú funkciu.

Z toho vyplýva, že predsedníčka súdnej rady namiesto toho, aby vyhodnotila informácie okolo Moniky Jankovskej, tak ju navrhla len po preskúmaní formálnych požiadaviek, hoci medializované informácie nasvedčovali už v čase nominácie závažným podozreniam z trestnej činnosti.

Odvolávanie sudkýň a sudcov, ktorí dosiahli vek 65 – priama diskriminácia

³ Podľa čl. 8 štatútu (1) Súdna rada alebo poverený člen súdnej rady môže požadovať od orgánov verejnej moci vo veciach patriacich do jej pôsobnosti informácie, vysvetlenia, dokumenty potrebné k rozhodovaniu a prizvať zástupcov orgánov verejnej moci na rokovanie.

(2) Súdna rada alebo poverení členovia súdnej rady sú oprávnení nahliadať do spisu orgánu verejnej moci alebo súdneho spisu a robiť si z nich odpisy, výpisy a kópie.

Predkladanie návrhov na odvolanie sudkyň a sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov sa riadi uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 165/2019 z 30. septembra 2019. Výklad a aplikácia tohto uznesenia však vyústila do priamej diskriminácie. Viaceré sudkyne a sudcovia boli predložení prezidentovi republiky, iní zostávali vo funkciách sudcov aj keď už sa blížili k 70.roku veku.

Súdna rada túto priamu diskrimináciu presadzovala za súčinnosti aj predsedníčky súdnej rady. V rozhodovaní o tejto kompetencii sa neobjavili žiadne dôvody, ani za odvolanie, ani za nepredloženie konkrétnej osoby hlave štátu.

Niet flagrantnejšieho porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy, za ktoré zodpovedá predovšetkým predsedníčka súdnej rady.

Je viac ako poľutovaniahodné, ak súdna rada, jej predsedníčka si neuvedomovali, že taký diskriminačný prístup mohol byť dôvodom žalôb aj ústavných sťažností, o ktorých úspešnosti netreba pochybovať.

6. Komunikácia predsedníčky súdnej rady s verejnosťou a médiami a podávanie návrhov na disciplinárne konania

Napriek tomu, že v priebehu roka 2019 boli publikované závažné informácie o korupčnom správaní sa sudkyň a sudcov, boli predložené viaceré materiály závažného charakteru o úplatkoch pred sudcov na rôznych stupňov súdnej sústavy, tak predsedníčka súdnej rady volila svojrázny prístup.

Výrazným príkladom je jej vyhlásenie z 13.marca 2020, v ktorom uvádza: ... *daná situácia v justícii nie je dobrá. Nemožno však akceptovať akékoľvek prostriedky, ktorými by sa nezákonným spôsobom zasiahlo do osobnostných práv človeka a na dôvažok aj do nezávislosti justície. Takéto konanie je v absolútnom rozpore s princípmi demokratického a právneho štátu i trojdelením moci. Treba dodať, že pokiaľ sa ktorýkoľvek občan – a obzvlášť sudca – dopustí akejkoľvek protiprávnej činnosti, má byť za to riadne potrestaný, avšak v ústavnoprávne a zákonne súladnom procese... dlhodobé pokusy o narušenie princípov demokratického a právneho štátu aj od niektorých budúcich vládných politikov, čo je absolútne neprijateľné. Týka sa to najmä vyhlásení o rušení Súdnej rady SR, orgánu, ktorý bol zriadený ako záruka nezávislej justície pri vstupe do Európskej únie. Urobí všetko pre to, aby demokracia na Slovensku „nezomrela“. Obráti sa preto na európske inštitúcie, aby aj oni monitorovali aktuálne dianie v našej krajine.*

Združenie sudcov Slovenska (ZSS) v septembri 2019 poskytlo vyhlásenie , ktorého podstata spočívala v obhajobe Moniky Jankovskej a ostatných, ktorým polícia zhabala predovšetkým mobilné telefóny. ZSS označilo vyhlásenia politikov, prípadne aj časti odbornej verejnosti a médií o tom, že Monika Jankovská by nemala sedieť na stoličke sudkyne, za vzorové protiústavné konanie.

Na takéto neadekvátne vyjadrenie predsedníčky súdnej rady nijako nereagovala a podľa všetkého, ako to potvrdzujú jej neskoršie stanoviská (13.marec 2020 a iné) zastávala a zastáva pozíciu, ktorá je nezlučiteľná s jej ústavným postavením.

Predsedička súdnej rady bola povinná priebežne vyhodnocovať informácie, ktoré boli veľmi závažné a vyústili do zatknutia viac ako desiatky sudkýň a sudcov. Jej prístup bol však zbytočne zdĺhavý (dva mesiace na napísanie jedného návrhu je pre skúseného sudcu lehota, ktorá nedáva zmysel) a bol poznačený tým, že podávala návrhy na disciplinárne konania až vtedy, ak už pre verejný tlak nebolo iného východiska a bolo zjavné, že nepodaním takých návrhov by vlastne potvrdzovala, že v konaní obvinených sudkýň a sudcov nevidí žiadne protispoločenské správanie, prípadné disciplinárne prečiny.

II. Druhý dôvod na odvolanie – zotrvaním predsedníčky súdnej rady vo funkcii môže byť vážne ohrozená dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrá povesť súdnictva

1. Základné pochybenia pri výkone funkcie predsedníčky súdnej rady uvedené v tomto návrhu pod I. 3 až 6 samy osebe vážne ohrozujú dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrú povesť súdnictva.

Tento dôvod na odvolanie predsedníčky súdnej rady bol prijatý novelou zákona o súdnej rade vykonanou v bode II. zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (§ 4b ods. 3 písm. a) účinnou 25. marca 2020. Jeho použitie preto prichádza do úvahy

- a) za konanie predsedníčky súdnej rady po tomto dátume alebo
- b) **ak dôsledky jej konania, predchádzajúce uvedený dátum pretrvávajú aj po tomto dni.**

2. Po 25. marci 2020 predsednička súdnej rady vážne ohrozila dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrú povesť súdnictva tým, že v rozhovoroch a vyhláseniach pre médiá v podstate zotrvala na tom, že žiadne z jej konaní spojených priamo alebo nepriamo s Mariánom Kočnerom alebo obvinenými sudkýňami a sudcami nepovažuje za porušenie jej povinností ako predsedníčky súdnej rady alebo za rozpor s etickými princípmi, ktoré vo všeobecnosti platia pre také a obdobné ústavné funkcie. Po tomto dátume nijako nekorigovala svoje vyhlásenie z 13. marca 2020, v ktorom namiesto kritiky do vlastných radov zaútočila na politikov za dlhodobé pokusy o narušenie princípov demokratického a právneho štátu a domáhala sa, aby európske inštitúcie monitorovali aktuálne dianie v našej krajine.

Navrhovatelia si nevedia predstaviť ako by predsednička súdnej rady pri požiadavke vážne neohroziť dôveryhodnosť súdnictva objasňovala (aj väzobné) trestné stíhanie 14 sudkýň a sudcov (jeden bývalý), rozsiahlu korupciu v justícii, viaceré závažné podozrenia, že sudcovia sa nechali ovládať mafiánom a stratili svoju nestrannosť a nezávislosť.

Ani po 25. marci 2020 nevysvetlila dôveryhodným spôsobom nomináciu M. Jankovskej za sudkyňu ústavného súdu, účasť na zabíjačkovej hostine usporiadanej známou advokátskou kanceláriou ako aj pasivitou pri podozreniach, ktoré sa v médiách objavili po tomto dátume. Ku nim patrí veľmi závažné podozrenie (publikované 30. apríla 2020), že bývalý sudca Juraj Sopoliga ovplyvňoval svojho synovca Františka Moznera na najvyššom súde pri rozhodovaní o väzbe pre Mariána Kočnera. Predsednička súdnej rady nevyvinula žiadne úsilie, aby zistila, či tieto podozrenia, v ktorých sa objavovali viaceré mená (Šišková, Švecová, Ďuľa, Sklenka) by sa mohli zakladať na pravde alebo či ide len o výmysel Kočnera a jeho spolupáchateľov, ktorý vyplynul z ďalšej časti Threemy.

Aj v poslednom rozhovore pre SME zotrvala na tom, že majetkové priznania sudkýň a sudcov boli preverované v súlade so zákonom, hoci sa už preukázalo, že viacerí z nich si žili nad pomery svojich zárobkov a iných príjmov. Za celé tri roky sa podľa predsedníčky súdnej rady nevyskytli nejaké nezrovnalosti; svedčí to o formálnom vykonaní tejto pôsobnosti súdnej rady, ktorá končila krátkou správou, že sa nič nezistilo.

Dôveryhodnosť a rešpekt súdnictva v súvislosti s funkciou predsedu súdnej rady sú spochybnené aj náležitým nevysvetlením majetkových pomerov súčasnej predsedníčky súdnej rady po vydaní článku Petra Kováča dňa 10.11.2019 v denníku SME pod názvom „Šéfka súdnej rady preveruje majetky podozrivých sudcov. Sama žije v luxuse.“ Z článku vyplývajú závažné indície, že predsedníčka súdnej rady má majetok zjavne prevyšujúci jej legitímne nadobudnuté príjmy.

3. Z toho vyplýva, že dôsledky opakovaného porušovania povinností predsedníčkou súdnej rady **trvajú aj po 25.marci 2020** a vedú k jednoznačnému záveru, že jej zotrvaním vo funkcii môže byť vážne ohrozená dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrá povesť súdnictva.

Navrhovatelia si vyhradzujú **doplniť podrobnosti** k jednotlivým bodom tohto návrhu pri jeho prerokovaní v súdnej rade.

Na základe skutkových a právnych dôvodov uvedených pod I. a II. tohto návrhu ako výsledkov jeho prerokovania na zasadnutí súdnej rady je dôvodné požiadať Súdnu radu Slovenskej republiky, aby rozhodla uznesením

t a k t o:

Súdna rada podľa § 4b ods. 3 písm. a) a c) zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **odvoláva** JUDr. Lenku Praženkovicú z funkcie predsedníčky Súdnej rady Slovenskej republiky s účinnosťou od dňa prijatia tohto uznesenia.

V Bratislave 26. mája 2020

Navrhovatelia